ដំណាំត្រាវ

Taro

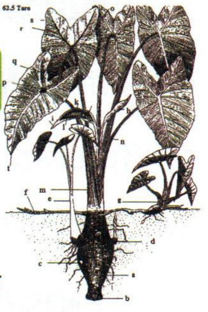

ត្រាវជាប្រភេទបន្លែមួយបែប ដែលប្រជាកសិករយើងនិយមបរិភោគ ព្រោះគេអាចច្នៃធ្វើជាម្ហូបអាហារព្រមទាំងបង្អែមបានយ៉ាងច្រើន។ ធាង និង ស្លឹកខ្ចីរបស់វាជាបន្លែម្យ៉ាង ដែលអាចយកច្នៃធ្វើជាសម្លរបានយ៉ាងឆ្ងាញ់ពិសារ។ធាងបណ្ដូល ស្លឹកខ្ចីៗ និង ដៃត្រាវក៏ចាត់ចូលជាពពួកបន្លែបៃតងដែលក្នុងនោះសំបូរទៅដោយវីតាមីនអា សម្រាប់ការការពារជម្ងឺខ្វាក់មាន់ និងភ្នែកឡើងបាយរបស់កុមារ និងមនុស្សធំទៀតផង។

I.លក្ខខណ្ឌបរិស្ថាន

១.លក្ខខណ្ឌដី

ដំណាំត្រាវជាប្រភេទដំណាំ ដែលអាចដាំដុះលូតលាស់បានល្អប្រសើរលើប្រភេទដីឥដ្ឋស្រាល ដែលសំបូរទៅដោយសារធាតុចិញ្ចឹមគ្រប់មុខ ជាពិសេសគឺជាតិកំបោរជ្រាបទឹករហ័សព្រមទាំងសំបូរទៅដោយសារធាតុខនិជ។ ប្រភេទដីល្បាយខ្សាច់ ត្រាវអាចដុះលូតលាស់បាន និង ចាក់ឫសបានជ្រៅ ប៉ុន្តែការផ្គត់ផ្គង់ទឹក និង ជី ត្រូវអនុវត្តតាមវិធីសាស្ត្រណែនាំត្រឹមត្រូវទើបទទួលបានទិន្នផលខ្ពស់។ នៅលើប្រភេទដីខ្មៅហើយស្ថិតជាមធ្យមនៅរដូវភ្លៀង ត្រូវមានប្រព័ន្ធប្រឡាយបញ្ចេញ

ទឹក។ ជាទូទៅត្រាវអាចដុះលូតលាស់លើប្រភេទដីស្ទើរគ្រប់ប្រភេទ ក្នុងករណីប្រភេទដីឥដ្ឋធម្មតា ត្រូវមានប្រព័ន្ធប្រឡាយរំដោះទឹកត្រឹមត្រូវ ព្រមទាំងការជ្រើសរើសពូជឲ្យបានល្អ។

ទិដ្ឋភាពចម្ការត្រាវ

២.ពន្លឺ

ដំណាំត្រាវត្រូវការពន្លឺថ្ងៃពីចាប់ពី ៩ ទៅ ១០ ម៉ោង ក្នុង២៤ម៉ោង ជួយជម្រុញឲ្យការលូតលាស់ និងជួយបង្កើនទិន្នផលពី២១ ទៅ ២៥% និងបង្កើនគុណភាពឥទ្ធិពលនៃពន្លឺធ្វើឲ្យមានភាពបៃតងចាស់។

II.បច្ចេកទេសដាំដុះ

១ ប្រភេទដី:

☞ **អំពីដី** ត្រាវជាប្រភេទដំណាំយកមើម ដែលអាចដុះលូតលាស់នៅក្នុងស្រទាប់ដីប៉ែកខាងលើ ម៉្យាងទៀតវាជាប្រភេទដំណាំដែលមានវដ្ដជីវិតវែង ដូចនេះគឺតម្រូវការដីដែលមានជីវជាតិគ្រប់គ្រាន់។ លក្ខខណ្ឌដែលសមស្រប សម្រាប់ធ្វើការដាំដុះគឺដីធូរ ជ្រាបទឹកបានល្អ ស្រទាប់ដាំដុះជ្រៅ ភាគរយដីខ្សាច់ច្រើនជាងដីកណ្ដោង និង ដីឥដ្ឋ ជា

ពិសេសគឺដីល្បាយខ្សាច់ ដីល្បាប់មាត់ស្ទឹង ព្រែក ទន្លេ វាមិនអាចដុះលូតលាស់លើប្រភេទដីឥដ្ឋបានឡើយ ប៉ុន្តែវាក៏អាចដុះលូតលាស់ល្អលើដីក្រហមខ្ពង់រាបផងដែរ។ ជាទូទៅកម្រឹតPH ៦-៧ មានអំណោយផលល្អបំផុតសម្រាប់ការដុះលូតលាស់ និងផ្ដល់ទិន្នផលខ្ពស់។

☞ត្រាវដុះលូតលាស់ល្អ នៅលើដីស្រាលដែលមានជីវជាតិ ធូរ និងជាដីដែលមានសំណើមខ្ពស់ តែមិនមែនជាដីជាំទឹកទេ។ វាក៏អាចដុះបានដែរ លើដីឥដ្ឋគ្រប់ប្រភេទតែគេត្រូវបញ្ចូលទឹកឲ្យបានគ្រប់គ្រាន់នៅរដូវប្រាំង។

☞នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាយើង ដីដែលសមស្របគឺជាដីល្បាយខ្សាច់ពិសេសដីនៅតាមដងទន្លេ ដែលជាដីល្បាប់មានជីវជាតិ។

☞ប្រសិនបើគេដាំត្រាវនៅរដូវប្រាំងលើដីស្ងួត គេត្រូវកប់ទៅក្នុងដីនូវជីកំប៉ុស្ដិ៍ ឬក៏ពពួកសណ្ដែកដើម្បីរក្សាសំណើមរបស់ដី។

☞ការរៀបចំដី: ត្រូវរាស់ប្រមូលយកស្មៅ ឬកាកសំណល់ផ្សេងៗចេញពីចំការ ហើយភ្ជួរឲ្យជ្រៅបាលដីឲ្យស្ងួត ដើម្បីកាត់បន្ថយការដុះស្មៅ និង កម្ចាត់សមាសភាពចង្រៃពីក្នុង

ដី បន្ទាប់មករាស់បំបែកដីឲ្យម៉ត់ល្អិតកៀរដីឲ្យស្មើ។ ការភ្ជួររាស់ត្រូវធ្វើឲ្យបានពី២ទៅ៣លើក ដើម្បីឲ្យដីមានបន្ទុកខ្យល់គ្រប់គ្រាន់ ព្រមទាំងធ្វើឲ្យដីធូរជ្រាបទឹកបានល្អ ហើយត្រូវលើករងឲ្យមានកំពស់២៥ ទៅ ៣០ សម ទទឹង ១០០ ទៅ ១២០ ស.ម បន្ទាប់មកយកជីគីមីប្រភេទ ១៥ ១៥ ១៥ ចំនួន២០០គក្រ ជីធម្មជាតិ១៥ទៅ១៨តោនសម្រាប់ផ្ទៃដី១ហិកតាបាចលើរង ហើយរាស់លប់កៀរដីឲ្យស្មើនឹងអាចដាំបាន។

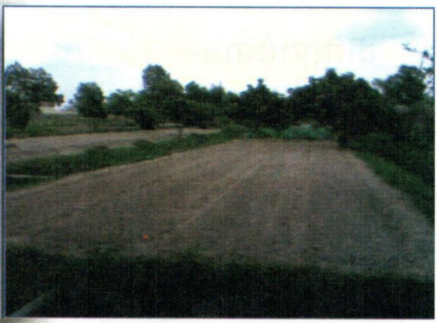

២-ប្រភេទជីដែលត្រូវប្រើ

គ្រាវជាប្រភេទដំណាំ ដែលត្រូវការជីវជាតិច្រើនប្រភេទ ព្រមទាំងសារធាតុរ៉ែផ្សេងៗ ជាពិសេសសារធាតុអាសូត(N),ផូស្វ័រ(P), ប៉ូតាស្យូម(K), និងកាល់ស្យូម (Ca) ដូចនេះការដាក់ជីត្រូវជ្រើសរើសប្រភេទជីណាដែលមានសារធាតុ N P K និង Ca។

ដើម្បីឲ្យមានធាតុ Ca គេច្រើនប្រើលាមកសត្វ ជាពិសេសលាមក

មាន់ដាក់មុនដាំ១ហិកតាពី៣៦-៤៨រទេះ ក្នុង១ហិកតា ក្រៅពីនោះទៀតគេអាចប្រើជីលាមកជ្រូកពុកផុយយូរឆ្នាំក៏បានដែរ។

☞ ត្រូវដាក់ជីលាមកសត្វជាការចាំបាច់ដើម្បីឲ្យដីកាន់តែធូរល្អ

☞ ជីប៉ូតាស្យូម(K) វាត្រូវការច្រើនដើម្បីឲ្យមើមធំល្អ។ ជីគីមីដែលគេអាចប្រើគឺជី ១៥. ១៥. ១៥ ចំនួន ២០០គីឡូក្រាមក្នុងមួយហិកតា។

ការដាក់ជីនេះត្រូវធ្វើជា២ដំណាក់:

-ដាក់លើកទីមួយៈត្រូវដាក់ក្នុងកម្រិត១ភាគ២ ទៅនឹងការដាក់ទ្រាប់បាត

-ដាក់លើកទីពីរៈ ត្រូវដាក់ក្នុងកម្រិត ១ភាគ២ទៀត គឺនៅពេលត្រាវចាប់ផ្តើមមើម ដាក់តាមចន្លោះជួរ រួចជ្រោយដី។

៣-ការដាំដុះ

☞ ត្រូវជ្រើសរើសទីកន្លែងដែលមានពន្លឺថ្ងៃគ្រប់គ្រាន់។ គេត្រូវការកាប់គាស់ដីឲ្យបានជម្រៅពី៣ទៅ៤តឹក និងសម្អាតយកស្មៅចេញ ឬត្រូវភ្ជួរដីយ៉ាងតិចឲ្យបាន២ដង ហើយរាស់ឲ្យបានច្រើនសារ។

☞ គេអាចប្រើចុង ឬ ខ្នែងសម្រាប់ដាំ។ កាលណាចុង ឬ ខ្នែងកាន់តែធំនឹងនាំឲ្យយើងទទួលបានទិន្នផលកាន់តែខ្ពស់ក្នុង

ករណីចុង ឬ ខ្នែងតូចៗគេត្រូវធ្វើការបណ្ដុះក្នុងថ្នាលជាមុនសិន ហើយនៅពេលវាដុះបានពី២ ទៅ៣សន្លឹក មានកម្ពស់ ១ ទៅ ២តឹក ទើបអាចយកទៅដាំបាន។

គេត្រូវដាំត្រាវឲ្យបានជ្រៅ គឺជម្រៅ១តឹក ព្រោះមើមវាដុះលូតលាស់ឡើងវិញ។ គេអាចដាំត្រាវបាន២របៀប គឺដាំដោយលើករង (នៅរដូវវស្សា) និង បុករណ្ដៅរួចដាំ (រដូវប្រាំង)។ វិធីបុករណ្ដៅហើយដាំនេះ គេច្រើនអនុវត្តន៍នៅតាមតំបន់មាត់ទន្លេបាសាក់ ទន្លេមេគង្គ។ ក្រោយធ្វើដីរួចគេត្រូវយកអង្រែ មកបុករណ្ដៅក្នុងអង្កត់ផ្ចិត១ទៅ១.៥តឹក និងជម្រៅ ២ទៅ ២.៥តឹក។ ក្រោយពេលដាំរួចគេត្រូវយកស្លឹកចេក ឬ ស្លឹកឈើងាប់មកគ្រប ដើម្បីកុំឲ្យត្រាវស្លោក និងរក្សាសំណើមដីបានយូរ។

☞ គេអាចដាំត្រាវឆ្លាស់ជាមួយស្រូវបាន គឺដាំស្រូវនៅរដូវវស្សា និងដាំត្រាវនៅរដូវប្រាំង ឬដាំចម្រុះជាមួយដំណាំផ្សេងៗទៀតដូចជា ប៉េងបោះ សណ្ដែកដី សណ្ដែកបាយ ឬ បន្លែផ្សេងៗទៀត។

☞ ការដាំត្រាវនៅរដូវវស្សា ឲ្យផលយូរជាងដាំនៅរដូវប្រាំង ព្រោះត្រាវត្រូវការពន្លឺថ្ងៃច្រើន សម្រាប់ការលូតលាស់នៃ

មើម ក៏ប៉ុន្តែកម្រិតនៃពន្លឺថ្ងៃដែលដំណាំនេះត្រូវការគឺពីតិចទៅមធ្យម។

ដំណាក់កាលលូតលាស់របស់ដំណាំត្រាវ:

ក) ដំណាក់កាលបង្កបង្កើត. (រយៈពេល៨សប្តាហ៍) ក្នុងដំណាក់កាលនេះត្រាវចាប់ផ្តើមដុះ ឫស និង ស្លឹក។

ខ)ដំណាក់កាលលូតលាស់(រយៈពេល២០សប្តាហ៍) ក្នុងដំណាក់កាលនេះត្រាវកំពុងដុះស្លឹកច្រើន និង លូតកម្ពស់កាន់តែខ្ពស់។ មើមក៏ចាប់រីកបន្តិចម្តងៗ។

ខ)ដំណាក់កាលពង្រីកមើម ក្នុងដំណាក់កាលលូតលាស់របស់ស្លឹកថយចុះ តែមើមរបស់ត្រាវកាន់តែរីកយ៉ាងឆាប់រហ័ស។

៤-ចន្លោះដួរ

☞ ដាំលើករង(ចំពោះរដូវវស្សា)

-កម្ពស់រង: ២ ទៅ ៣ តឹក

-ទទឹង: ៥ ទៅ ៦តឹក

-បណ្តោយ: តាមលទ្ធភាព

-ចន្លោះគុម្ព: ៤ ទៅ ៥តឹក

-ចន្លោះជួរៈ ៦ទៅ៨តឹក គេដាំតែមួយជួរក្នុងមួយរង។

☞ ការបុកដាំ (ចំពោះរដូវប្រាំង)

-ចន្លោះរណ្ដៅៈ ៦ x ៦ តឹក ឬ ៧,៥x ៧,៥ តឹក

III.ការថែទាំ

ដើម្បីឲ្យដីធូរ ព្រមទាំងទប់ស្កាត់ការដុះលូតលាស់នូវស្មៅចង្រៃ និងការលូតលាស់ប្រព័ន្ធឫស ដំបូងត្រូវដករម្លស់កូនត្រាវចេញខ្លះ ព្រមទាំងដកស្មៅចេញ ហើយយកកូនចបមុខតូចជ្រំដីឲ្យផុសក្បែរគុម្ពពេញផ្ទៃរង ហើយផ្អាកការស្រោចទឹករយៈពេល១ថ្ងៃ ធ្វើឲ្យដីស្ងួតខ្យល់ចេញចូលបានល្អ។ រយៈពេលសមស្របក្នុងការជ្រំជ្រួយដី គឺធ្វើឡើងក្រោយពីដាំបានចំនួន ១៥ ទៅ ១៨ថ្ងៃ កាលណាពន្យារពេលជ្រំជ្រួយដី ទុកឲ្យត្រាវពន្លឹកមើមកាន់តែធំអាចរំខានដល់ការវិវឌ្ឍន៍ នៃប្រព័ន្ធឫសរបស់វាធ្វើឲ្យមើមតូចហើយខ្លី។ ការផ្ដល់ទឹកបានគ្រប់គ្រាន់ និងទៅតាមតម្រូវការរបស់វា ធ្វើឲ្យដំណាំដុះលូតលាស់លឿន ប៉ុន្តែសេចក្ដីត្រូវការមិនដូចគ្នាទាំងស្រុងនោះឡើយ គឺអាស្រ័យទៅតាមវគ្គលូតលាស់របស់វាដូចតទៅៈ

➢ វគ្គដុះពន្លកៈ នៅក្នុងវគ្គនេះចាប់តាំងពីដាំរហូតដល់ត្រាវដុះ ១០០% វាត្រូវការសំណើមដីថេរ តែមិនជោគជាំខ្លាំង កាលណាដីស្ងួតបណ្ដាលឲ្យក្ដាំងដី ធ្វើឲ្យដំណុះមិនស្មើគ្នា ព្រម

ទាំងបាត់ចំនួនដើមច្រើន ដូចនេះគេត្រូវផ្ដល់ទឹកព្រឹកល្ងាច តាមវិធីសាស្ត្រជាច្រើន ដែលអាចធ្វើទៅបានដោយប៉ោត ដោយម៉ាស៊ីន។ នៅក្នុងវគ្គនេះកាលណាសំណើមដីសើម ខ្លាំងលើសសេចក្ដីត្រូវការ ធ្វើឲ្យកូនដំណាំរលួយឫសទៅវិញ។

- វគ្គលូតលាស់ស្លឹកពិតៈក្រោយពីដុះពន្លក១០០%រយៈពេល ៧ទៅ១០ថ្ងៃ ត្រាវដុះបានស្លឹកពិត ២ ទៅ ៣សន្លឹក វាត្រូវការទឹកកម្រិតមធ្យមប្រហែលគ្នា និងវគ្គដុះពន្លកដែរ ប៉ុន្តែទាបជាងបន្តិចកាលណាស្រោចទឹកខ្លាំងសំណើមដីខ្ពស់ធ្វើឲ្យគល់កូនត្រាវប្រេះ អាចធ្វើឲ្យយឺតយ៉ាវវគ្គកំណកំណើតមើម។
- វគ្គកំណារកំណើត និងពង្រីកមើមៈ ក្រោយដាំបានរយៈពេល ១៥ ទៅ ១៨ថ្ងៃ គេសង្កេតឃើញត្រាវចាប់ផ្ដើមពង្រីកគល់ប៉ោងបន្តិច ពេលនោះវាត្រូវការទឹក និងសារធាតុចិញ្ចឹមកាន់តែច្រើនឡើងៗ រហូតដល់ពេលប្រមូលផល ដូចនេះត្រូវបង្កើនការស្រោចទឹកឲ្យខ្លាំងជាងវគ្គនានា អាចធ្វើឲ្យទិន្នផលត្រាវកាន់តែកើនឡើង ជាទូទៅក្រោយពេលដាំរួចត្រូវស្រោចទឹក ពិសេសនៅរដូវប្រាំងត្រូវជំរះស្មៅឲ្យ

បានស្អាតល្អ ដើម្បីកាត់បន្ថយការបំផ្លាញពីសត្វល្អិត និងជម្ងឺដើម្បីឲ្យត្រាវចុះមើមបានល្អ គេត្រូវជ្រួយដី និងពូនគល់ ហើយរម្លស់កូនចេញខ្លះ ដើម្បីឲ្យត្រាវមានមើមធំព្រោះត្រាវខ្មែងបែកច្រើន។

<u>ជម្ងឺ និងសត្វល្អិត</u>

- កាលណាមានការបំផ្លាញដោយពពួកចៃ គេអាចប្រើថ្នាំកសិកម្ម។
- កាលណាមានការបំផ្លាញដោយជម្ងឺវីរុស (កសិករនិយមហៅថាក្រាប្រាក់កាក់) និងជម្ងឺរលួយដើម គេត្រូវដក ឬគាស់ចោលភ្លាមនូវដើមដែលកើតជម្ងឺចេញ សំអាតស្មៅក្នុងចំការ និងបរិវេណជុំវិញចំការ ធ្វើការផ្លាស់មុខដំណាំ បំបាត់កាកសំណល់ក្រោយពេលប្រមូលផល។

IV. ការប្រមូលផល

ការប្រមូលផលត្រូវគិតអំពីវដ្តជីវិតរបស់វា ព្រមទាំងតម្រូវការទីផ្សារ កាលណាដកមើមត្រាវមិនទាន់គ្រប់អាយុកាលត្រឹមត្រូវធ្វើឲ្យបាត់បង់ទិន្នផលព្រមទាំងមិនអាចរក្សាទុកបានយូរផងដែរ ព្រោះវានៅខ្ចីពេក ប៉ុន្តែបើពន្យាពេលការដកធ្វើឲ្យមើមត្រាវចាស់ស្ពោតក៏អាចបាត់បង់ និងខូចគុណភាពផងដែរ។ ដូចនេះដើម្បីប្រមូលផលទៅតាមបទដ្ឋាន

(ស្តង់ដារ) គឺគេពិនិត្យទៅលើពណ៌នៃស្លឹកវាប្រែពណ៌ពីបៃតងខ្ចីទៅបៃតងចាស់ កំពូលត្រួយរបស់វាលែងលូតលាស់ ដើមប្រែពណ៌ ជាដំណាក់កាលត្រូវប្រមូលផល។

របៀបប្រមូលផលគឺ ដកយកមើមត្រាវដាក់តំរៀបនៅក្នុងចំការក្រោយមកកាត់ស្លឹកចេញ ហើយជញ្ជូនទៅកន្លែងត្រជាក់មិនត្រូវដាក់ហាលថ្ងៃឡើយ។ បើកាលណាគេជញ្ជូនទៅកាន់ទីផ្សារជិតៗ ត្រូវលាងសំអាតមើមជាមុនសិន ប៉ុន្តែក្នុងករណីត្រូវដឹកជញ្ជូនទៅកាន់តំបន់ឆ្ងាយៗ មិនត្រូវលាងទឹកឡើយអាចបណ្តាលឲ្យជាំ រលួយសំបក ទុកមិនបានយូរ។ ប៉ុន្តែដោយឡែកសម្រាប់ការដឹកជញ្ជូន រឺការរក្សាទុកក្នុងប្រព័ន្ធបន្ទប់ត្រជាក់គេត្រូវលាងសំអាតឲ្យស្អាតជាមុន បន្ទាប់មកដាក់ចូលទៅក្នុងកន្ត្រកប្លាស្ទីក តាមលំដាប់ដោយកន្ត្រកនោះមានរន្ធអាចជ្រាបចំហាយត្រជាក់ចូលទៅក្នុងបាន ហើយយកទៅរក្សាទុករយៈពេល ៨០ម៉ោង ទើបបញ្ចុះសីតុណ្ហភាពឲ្យក្រោមសូន្យអង្សាសេ បួនលេខ (-៤ អង្សាសេ) ដើម្បីសំលាប់ពួកមីក្រូសរីរាង្គនិងបាក់តេរីផ្សេងៗ ដែលបណ្តាលឲ្យត្រាវរលួយ។ ជាធម្មតាទិន្នផលជាមធ្យមទៅតាមប្រភេទពូជនិងរដូវកាលដាំដុះ ជាទូទៅគេអាចប្រមូលផលត្រាវក្នុងរវាង៦ ទៅ ១០ ខែក្រោយពេលដាំ តែពូជខ្លះប្រើពេលវែងជាងនេះ។ លក្ខណៈសំគាល់ថាត្រាវអាចប្រមូលផលបាន គឺពេលដែលស្លឹកវាប្រែពណ៌ជាលឿង

ហើយងាប់កសិករខ្លះគាស់យកមើមមកស្ងោរ និង ភ្លក់ទើបសម្រេចចិត្តគាស់ជាក្រោយ។ មុនពេលគាស់គេត្រូវកាត់ធាង និងស្លឹកចេញដោយទុក៤ ទៅ ៥ តឹកពីដី គេអាចទុកដាក់ត្រាវបាន៣ទៅ៤ ខែ ដោយធ្វើឲ្យវាស្ងួត ការរក្សាទុកត្រាវយូរពេកនឹងនាំឲ្យមើមដុះ។

ផលិតផលកែច្នៃពីត្រាវ